

Økologi og ægte bæredygtighed

Økologi-Kongres
27. og 28. november 2013
på Vingsted hotel & konferencecenter

Økologi-Kongres 2013 - Øko

KOM OG VÆR MED

Kongressen er en enestående mulighed for at møde folk fra den økologiske sektor på tværs af faggrænser og for at blive udfordret og inspireret. Om aftenen er det muligt at udveksle synspunkter under en festlig og økologisk middag med underholdning og musik.

Økologi-Kongres 2013 henvender sig især til landmænd, konsulenter, forskere, køkkenledere, organisationer, myndigheder og ansatte i virksomheder, der arbejder med økologiske produkter.

Spændende aktiviteter på Økologi-Kongres 2013

Kongressen, der er den største i Norden, er blevet en institution i dansk økologi. Det er ottende gang, den finder sted. Sidste gang

deltog knap 500 landmænd og andre fagfolk. Kongressen fandt sted første gang i 1998.

Vi byder på forskellige mødeformer; fra store fælles plenummøder til mindre workshops, og vi har sat tid af til debat og fælles refleksion. Og emnerne spænder vidt fra sund mælkeproduktion til økomad i store gryder. Oplev også vores udstilling med nye produkter, ydelser og meget mere.

Økologi-Kongres 2013 byder på to dage med faglige møder med den nyeste viden og vigtige værdidebatter med udgangspunkt i økologiens grundprincipper.

FOTO: JENS TØNNESEN, DANSK LANDBRUGS MEDIER

ØKOLOGI
kongres 2013

Bliv del
af den
økologiske
verden

DET FÅR DU:

- Mød Danmarks førende landmænd og øko-aktører på tværs af faggrænser
- Oplev vitaminrige oplæg fra ind- og udland – 100 oplæg i løbet af to dage
- 36 spændende møder – hvor der blandt andet er fokus på bæredygtighed, økonomi, produktion af sunde fødevarer og det multifunktionelle landbrug
- Bliv klogere og se nyt på udstillingen
- Prøv forskellige mødetyper: Traditionelle møder med oplæg og store debatter
- Deltag selv i debatten og præg udviklingen i økologisk produktion
- Skab dit eget unikke og værdifulde netværk under festlige former
- Få rabat ved tidlig tilmelding
- Fiere overnatningsmuligheder – fra prisbillig 9-sengs værelse til enkeltværelser på Vingsted hotel & conferencecenter
- Landbrugsavisen og Økologi & Erhverv er mediepartnere med ekstra fokus på kongressen og de temaer, som drøftes
- Særlige møder målrettet landbrugsskoleelever og yngre landmænd arrangeret i samarbejde med LandboUngdom

logi og ægte bæredygtighed

VELKOMMEN

Bæredygtighed er i dag et plus-ord, som alle er enige om rummer noget godt. Men hvad betyder det egentligt, og hvordan kan økologisk fødevarerproduktion forblive i den bæredygtige overhalingsbane? På kongressen tager vi alle fat i at gennemtænke og blive klogere på, hvordan økologisk fødevarerproduktion fastholder og udvikler sine bæredygtige styrkepositioner i en tid, hvor alle produktionsformer vil bryste sig med at producere bæredygtigt. Økologi har jo det hele med i sit grundlag: Landbrug, natur, fødevarer, sundhed, sociale forhold og økonomi – kort sagt, at vi skal finde en måde at leve på, så vores klode kan bære os, og vi kan bære den.

Kongressen byder på et bredt fagligt program med nyeste viden, spændende oplægsholdere, visionære debatter samt en

levende udstilling – og det hele til en attraktiv pris. Deltagerne repræsenterer foruden landbruget alle dele af økologien, så der er unik mulighed for at få skærpet dit personlige netværk fra nær og fjern. Kongressen vil

styrke den faglige indsigt, innovationskraften og samarbejdsrelationer, alt i alt bidrage til den nødvendige dynamik i en bæredygtig økologisk fødevarerproduktion.
Vel mødt til Økologi-Kongres 2013

Uffe Bie, medlem i Forum for Økologisk Rådgivning, Videncentret for Landbrug og formand for Økologi-Sektionen, Landbrug & Fødevarer

Per Kølster, formand for Økologisk Landsforening

Steen Nørgaard Madsen, medlem i formandskabet for Landbrug & Fødevarer

PRAKTISKE OPLYSNINGER

TID OG STED

Økologi-Kongres 2013 finder sted onsdag og torsdag 27.-28. november 2013 i Vingsted hotel & conferencecenter nær Vejle

TILMELDING

Udfyld tilmeldingsskemaet på www.okologi-kongres.dk. Spar penge ved at tilmelde dig inden den 27. oktober 2013. Hvis du beslutter dig hurtigt, er du sikker på at kunne deltage i de møder, du er interesseret i. Se priserne på tilmeldingsskemaet på www.okologi-kongres.dk. Sidste frist for tilmelding er den 17. november 2013.

PRIS FOR DELTAGELSE

En kongresdag.....	350 kr.
To kongresdage uden kongresmiddag.....	700 kr.
Kongresmiddag ekskl. drikkevarer	350 kr.
Gebyr ved tilmelding efter 27-10-2013.....	200 kr.

Priser er uden moms. Kongresdag inkluderer kaffe og frokost med drikkevarer. Kongresmiddag er inkl. underholdning og dansemusik.

OVERNATNING

Der er flere typer overnatning på Vingsted hotel & conferencecenter

fra 9-sengsværelser til enkeltværelser. Overnatning bestilles via tilmeldingsblanketten på www.okologi-kongres.dk og betales ved ankomst til Vingsted hotel & conferencecenter.

PROGRAM OG DELTAGERLISTE

Når du ankommer til kongressen, vil du modtage et fyldigt program for hele kongressen. Det ligger også på hjemmesiden, www.okologi-kongres.dk. Deltagere modtager også et kompendium med oplæg fra alle møder.

SEKRETARIAT

Alle spørgsmål om kongressen kan rettes til sekretariatet:

Økologi-Kongres 2013
Videncentret for Landbrug, Økologi
Agro Food Park 15, 8200 Aarhus N
Tlf: 87 40 54 95, Fax: 87 40 50 10
E-mail: info@okologi-kongres.dk

Der tages forbehold for ændringer i programmet.

Se programoversigten på næste side

PROGRAM DAG 1 » onsdag 27. november

09:00-10:00	Registrering og kaffe/brød					
10:00-11:00	Plenum 1 Velkomst Økologiske frontløbere – en gevinst for et helt erhverv					
11:00-11:30	Pause					
11:30-13:00	Blok A Økologi og ægte bæredygtighed					
	A1 Bæredygtighed på bedriften	A2 Markedet efterspørger – og vi leverer?	A3 Lokal økologi i en global verden			
13:00-14:00	Frokost					
14:00-15:30	B1 Stor og stabil økologisk planteavl	B2 Friskere grønsager længere – for større spiseglæde og DB	B3 Hvad skal det blive til? Op og ned i udfasningen	B4 Økologisk økonomi – er der grænser for vækst?	B5 Mælkeproduktion med urter i græsmarken	B6 Fjerkræ: Skal økologiske forældre dyr have adgang til åben himmel?
15:30-16:15	Kaffe, frugt og boldspil					
16:15-17:45	C1 Social farming – Green care – hvilke muligheder gemmer sig her?	C2 Lokal afsætning af kød – mere værdi for både landmand og forbruger	C3 Alternativ håndtering af sygdomme hos kvæg	C4 Økologiekporten boomer – kan succesen fortsætte og hvorhen?	C5 Recirkulering af næringsstoffer – hvordan kommer vi i gang?	C6 Stærk økologisk økonomirådgivning
18:00-19:00	Bar					
19:00-24:00	Middag					

36
spændende møder

FOTO: ØKOLOGISK LANDSFORENING

PROGRAM DAG 2 » torsdag 28. november

06:30 - 09:00	06.30-08.00: Adgang for overnattende på Vingsted hotel & konferencecenter til svømmehallen 07.00-09.00: Morgenmad for de overnattende på Vingsted hotel & konferencecenter 08.00-09.00: Registrering og kaffe/brød for nyankomne									
09:00 - 10:30	● D1 Holistisk afgræsning	● D2 Danske proteiner til husdyrene	● D3 Økomad i store gryder i samarbejde med lokale avlere	● D4 Jordens liv og struktur – grundlaget for en bæredygtig dyrkning	● D5 Ulande, økologi og dansk udviklingsbistand	● D6 Flere bier i økologisk landbrug	● D7 Hvorfor skal unge landmænd vælge økologisk landbrugsproduktion? (Arrangeret i samarbejde med LandboUngdom)			
10:30 - 11:00	Pause og boldspil									
11:00 - 12:30	● Plenum 2 Organic farming producing goods for farmer, consumer and society				● Plenum 3 Status på afsætning af økologi – nye varer på alle hylder					
12:30 - 13:30	Frokost									
13:30 - 15:00	● E1 Alternative ejerformer	● E2 Dine kunder vil kende dig	● E3 Ny teknologi og dens betydning for fremtidens øko-mælk	● E4 Biodynamisk dyrkning som personlig og faglig inspirationskilde	● E5 Sådan har den økologiske svineproduktion en fremtid i Danmark!	● E6 Fjerpilningsnøgle – find selv årsager og løsninger	● E7 Kompost og jordbundsfrugtbarhed	● E8 Biogas i økologisk landbrug	● E9 Veje til robust produktion af økologiske æbler i Danmark	● E10 Naturpleje i et samarbejde mellem landmænd og kommune
15:00 - 15:15	Pause									
15:15 - 16:00	● Plenum 4 Succes med økologisk landbrug									

Der tages forbehold for ændringer i programmet.

MØDEBLOK A:**ØKOLOGI OG ÆGTE BÆREDYGTIGHED**

Kampen om at producere bæredygtigt er gået ind. Bæredygtighed er et plus-ord, som alle er enige om rummer noget godt. Men hvad betyder det egentligt, hvordan definerer man det? og hvordan måler man det? Hvordan kan økologisk fødevarerproduktion forblive i den bæredygtige overhalingsbane og være et hestehoved foran den konventionelle produktion, der også begynder at brande sig selv på at være bæredygtig?

- Hvordan bør økologer forholde sig i kampen om bæredygtighed, når nu også den konventionelle produktion begynder at forholde sig til bæredygtighed?
- Hvad kan økologerne gøre for at være et hestehoved foran? Og har økologer patent på det med bæredygtighed?
- Er det i fremtiden nødvendigt at kunne måle og dokumenterer økologiske produkters bæredygtighed i forhold til krav fra det lokale og globale marked? Og hvordan kan man arbejde med bæredygtighed?

OPLÆG:

- Økologi og ægte bæredygtighed
Centerleder Niels Halberg, ICROFS

Efter oplægget overgår mødet til en workshop, hvor hver deltager kan vælge at deltage under et overordnet emne – se under A1, A2 og A3

A1:**BÆREDYGTIGHED PÅ BEDRIFTEN**

Bæredygtighed bliver et konkurrenceparameter i fremtidens fødevarerproduktion, men er økologisk produktion nu også bæredygtig på alle de gældende parametre? Hvor bliver vi bidt i haserne af de konventionelle, og hvordan kan vi styrke de økolo-

giske bedrifters bæredygtighedsprofil?

I grupper med seks personer bliver en række dilemmaer drøftet. Grupperne bedes give deres bud på, i hvilken retning der skal arbejdes inden for hvert af de drøftede dilemmaer.

MØDELEDER: NN

A2:**MARKEDET EFTERSPØRGER – OG VI LEVERER?**

Nogle forbrugere efterspørger billige økologiske produkter – andre er villige til at betale, hvad det koster. Hvor langt skal vi gå? og hvor skal vi lægge snittet i forhold til de krav, vi stiller til vores produktion?

I grupper med seks personer bliver en række dilemmaer i forhold til økologisk forbrug og efterspørgsel og sektorens rolle heri drøftet. Grupperne bedes give deres bud på, i hvilken retning der skal arbejdes inden for hvert af de drøftede dilemmaer.

MØDELEDER: NN

A3:**LOKAL ØKOLOGI I GLOBAL VERDEN**

De økologiske principper er hjørnesten i den økologiske produktion i en verden, der på én og samme tid er lokal og global. Men kan vi leve af at være lokale? og hvordan harmonerer nærhedsprincippet med fx eksport til Kina? Og hvordan udfordrer krav om bæredygtighed eksport til nær- og fjernmarkeder.

I grupper med seks personer bliver en række dilemmaer i forhold til at agere på såvel lokale som globale markeder med et europæisk regelsæt og de økologiske principper drøftet. Grupperne bedes give deres bud på, i hvilken retning der skal arbejdes inden for hvert af de drøftede dilemmaer.

MØDELEDER: NN

B1:

STOR OG STABIL ØKOLOGISK PLANTEAVL

OPLÆG:

- Sådan får landmanden højere udbytter med udbyttestabilitet
Professor og sektionsleder Jørgen Eivind Olesen, Institut for Agroøkologi – Klima og Vand, Aarhus Universitet
- Strategisk værktøj med styr på kvælstof, udbytte og ukrudt
Landskonsulent Peter Mejnertsen, Videncentret for Landbrug, Økologi

ORDSTYRER: *Landmand Anders Lund, Formand for Økologisk Landsforenings Planteavlsudvalg*

B2:

FRISKERE GRØNSAGER LÆNGERE – FOR STØRRE SPISEGLÆDE OG DB

OPLÆG:

- Bedre emballage og bevidste forbrugere – to vigtige nøgler til friskere grøntsager
Lektor Merete Edelenbos, Institut for Fødevarer, Aarhus Universitet
- Sådan arbejder vi med at holde grøntsagerne friske i butikken
NN

ORDSTYRER: *Markedskonsulent Helle Bossen, Økologisk Landsforening*

B3:

HVAD SKAL DET BLIVE TIL? – OP OG NED I UDFASNINGEN

OPLÆG:

- The Dutch way: Organic farming without conventional manure
MSc. Geert-Jan van der Burgt, Van der Burgt Agrarische Diensten, former Research Soil Fertility, Louis Bolk Instituut (in English)
- Fakta om udfasningen og de alternative gødningskilder
Specialkonsulent Margrethe Askegaard, Videncentret for Landbrug, Økologi
- Den politiske beslutning: Hvorfor og hvordan skal vi udfase?
Landmand Uffe Bie, formand for bestyrelsen i Økologi-Sektionen, Landbrug & Fødevarer

ORDSTYRER: *Landmand Jens Krogh, Næstformand i Økologisk Landsforening*

B4:

ØKOLOGISK ØKONOMI – ER DER GRÆNSER FOR VÆKST?

OPLÆG:

- Grænsen for vækst er nået – på sporet af balance i ressourceforbrug
Professor Inge Røpke, Institut for planlægning Aalborg Universitet
- Vækst i balance
Cheføkonom Thomas Søby, Landbrug & Fødevarer

ORDSTYRER: *Afdelingsdirektør Peter Wissing, Merkur Andelskasse*

B5:

MÆLKEPRODUKTION MED URTER I GRÆSMARKEN

OPLÆG:

- Mangfoldighed i den økologiske græsmark
Seniorforsker Jørgen Eriksen, Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi
- Fodring med urter – effekt på ydelse og mælkekvalitet
Innovationskonsulent Majbritt Bonefeld Petersen, AgroTech
- Brug af urter i praksis
Mælkeproducent Jørgen Sønderby

ORDSTYRER: *Landmand Sten Dissing, koordinator, Thise Mejeri*

B6:

FJERKRÆ: SKAL FORÆLDRETYR HAVE ADGANG TIL ÅBEN HIMMEL?

OPLÆG:

- Sygdomsrisiko og -forebyggelse, hvis forældredyr skal ud
Teamleder og fjerkrædyrlæge Lis Olesen, Landbrugets Veterinære Konsulenttjeneste, LVK

ORDSTYRER: *Chefkonsulent Sybille Kyed, Økologisk Landsforening*

C1:

SOCIAL FARMING – GREEN CARE – HVILKE MULIGHEDER GEMMER SIG HER?

OPLÆG:

- Social farming - en ny bro mellem land og by – erfaringer fra udlandet
Seniorforsker Ole Hjort Caspersen, KU Life
- Når sociale aktiviteter bliver en del af bedriften – en ny og anderledes måde at drive landbrug på
Landmand Chriss Hedeager, Hedeagergaard
- Grantoftegaard – udvikling af menneskelige ressourcer gennem økologisk landbrug
Direktør Marianne Stenkjær, Grantoftegaard

ORDSTYRER: *Forstander Kim Qvist, Kalø Økologisk Landbrugsskole*

C2:

LOKAL AFSÆTNING AF KØD – MERE VÆRDI FOR BÅDE LANDMAND OG FORBRUGER

OPLÆG:

- Styrk din forretning i alle led fra jord til bord – prissætning, kvalitet og fortælling
Markedskonsulent Cathrine Esmann, Økologisk Landsforening
- Kød, kærlighed og kvalitet
Kok Martin "Guf" Beckler Rasmussen
- Vores vej til succes
Landmand Ole Sørensen, Højvang Økologi

ORDSTYRER: *Landmand Evald Vestergaard, Osteriet Hinge*

C3:

ALTERNATIV HÅNDTERING AF SYGDOMME HOS KVÆG

OPLÆG:

- Konkrete bud på alternativ håndtering af sygdom
Kvægbrugskonsulent Irene Fisker, Økologisk Landsforening
- Erfaringer med udfasning af antibiotika
Seniorforsker Mette Vaarst, Aarhus Universitet
- Vi arbejder med at udfase sygdomme
Landmand Rikke Friderichsen

FOTO: ØKOLOGISK LANDSFØRENING

C4:

ØKOLOGIEKSPORTEN BOOMER – KAN SUCCESSEN FORTSÆTTE OG HVORHEN?

OPLÆG:

- Status på økologiekporten i dag samt fremtidige udviklingsmuligheder på nær- og fjernmarkeder
Chef for markedsudvikling og afsætning Mette Gammicchia, Landbrug & Fødevarer
- Forbrugeradfærd og købsmotiver for økologi i Kina og øvrige Asien
Professor John Thøgersen, Aarhus Universitet
- Arla Foods erfaring med eksport til nærmarkeder og Kina – hvordan tegner fremtiden sig?
Kasper Thormod Nielsen, Arla Foods amba

ORDSTYRER: *Direktør Henrik Billmann, Friland*

C5:

RECIRKULERING AF NÆRINGSSTOFFER – HVORDAN KOMMER VI I GANG

OPLÆG:

- De alternative gødningskilder: Recirkuleringspotentialet for N, P og K. Hvor er nutidens og fremtidens potentialer, og hvordan passer de ind i økologien?
Lektor Jacob Magid, Institut for jordbrugsvidenskab, Københavns Universitet
- Biogasanlægget – vejen til fuld recirkulering af næringsstoffer
Sekretariatsleder Bruno Sander Nielsen, Brancheforeningen for biogas
- Er jeg klam, hvis jeg er til slam? Hvad siger forbrugerne? Hvordan kommunikerer genbrug af affald til fødevarerproduktion?
Lektor Jesper Lassen, Institut for fødevarer- og ressourceøkonomi, Københavns Universitet

ORDSTYRER: *Seniorkonsulent Lars Holdensen, Landbrug & Fødevarer*

C6:

STÆRK ØKOLOGISK ØKONOMIRÅDGIVNING

OPLÆG:

- Kend din fremstillingspris
Specialkonsulent William Schaar Andersen, Videncentret for Landbrug, Økonomi & Virksomhedsledelse
- Sådan gør vi økonomirådgivningen økologisk
Økologikonsulent Marianne Tesdorff, Gefion
- Sådan forbedrer du dit dækningsbidrag i marken
Økologikonsulent Steffen Blume, Økologisk Rådgivning

ORDSTYRER: *NW*

D1:

HOLISTISK AFGRÆSNING

OPLÆG:

- Holistic grazing on farms in Holland and “Farming WITH Nature®”
Entrepreneur and CEO Ado Bloemendal, Pure Graze Holland (In English)
- Afgræsning på Barritskov
Landbrugs- og miljøansvarlig Svend Daverkosen, Aarstiderne og landmand Leif Rørbye

ORDSTYRER: *Økologichef Erik Andersen, Jysk Økologi*

D2:

DANSKE PROTEINER TIL HUSDYRENE

OPLÆG:

- Overblik over løsninger for at sikre danske proteiner
Konsulent Lars Egelund Olsen, Videncentret for Landbrug, Økologi
- Fodring af kvæg med hestebønner
Konsulent Reni Hvam Nielsen, Videncentret for Landbrug, Økologi
- Varmebehandlede lupiner i foderrationen og selvforsyningstrategier
Kvægbrugskonsulent Irene Fisker, Økologisk Landsforening

ORDSTYRER: *Økologichef Ole Engellyst, Videncentret for Landbrug, Økologi*

D3:

ØKOMAD I STORE GRYDER I SAMARBEJDE MED LOKALE AVLERE

OPLÆG:

- Sådan går udviklingen af økologi i foodservice
Projektleder Dorthe Kloppenborg, Økologisk Landsforening
- Samarbejde og levering af kød til plejehjemsskøkkenerne i Ballerup Kommune
Driftsleder Rune Sørensen, Fonden Grantoftegaard
- Når grossisten samarbejder med lokale/danske økologiske producenter
Afdelingsleder Mogens Jensen, Grøn Fokus

ORDSTYRER: *Økologichef Kirsten Lund Jensen, Landbrug & Fødevarer*

D4:

JORDENS LIV OG STRUKTUR – GRUNDLAGET FOR EN BÆREDYGTIG DYRKNING

OPLÆG:

- Faste kørespor og efterafgrøder i grønsagsmarkerne – positive virkninger og nye udfordringer

Gartner Peter Bay Knudsen

- Udlæg, rotationsafgræsning, biodynamisk kompost og skånsom jordbehandling giver nyt liv i min sandjord
Landmand Karl Henning Mikkelsen

ORDSTYRER: *Projektleder Klaus Loehr-Petersen, Biodynamisk Forening*

D5:

ULANDE, ØKOLOGI OG DANSK UDVIKLINGSBISTAND

OPLÆG:

- Fødevarerens rolle i ulandsudvikling – hvordan kan befolkningerne få kontrol over deres eget fødevarerensystem?
Seniorforsker Mette Vaarst, Aarhus Universitet
- Danidas Grøn Vækst-strategi, fødevarerensikkerhed og økologisk jordbrug – hvordan spiller de sammen?
Forfatter og journalist Knud Vilby, selvstændig

ORDSTYRER: *Landmand Bjarne Larsen, Formand for Økologisk Landsforenings Ulandsudvalg*

D6:

FLERE BIER I ØKOLOGISK LANDBRUG

OPLÆG:

- Plant og så de rigtige bi-foderplanter på bedriften
Konsulent Asger Søgaard Jørgensen, Danmarks Biavlforening
- Vilde bier er guld værd for naturen og i frugtplantagen
Frugtavler Verner Andersen, Bellingehus Frugtplantage

ORDSTYRER: *Konsulent Mads Sejersén Vinther, Økologisk Landsforening*

D7:

HVORFOR SKAL UNGE LANDMÆND VÆLGE ØKOLOGISK LANDBRUGSPRODUKTION?

OPLÆG:

- Økologisk kvæg-plante bedrift
Mælkeproducent Kasper Clausen
- Økologisk svin-plante bedrift
Svineproducent Hans Erik Jørgensen
- Økologisk plantebedrift
Planteproducent Claus Vestergaard Jensen
- Økologisk fjerkræ-plante bedrift
Fjerkræproducent NN
- Økologisk niche plantebedrift
Nicheproducent Morten Bjerre

ORDSTYRER: *Ledelsesmedlem Mads E. Mortensen, Landbo-Ungdom*

E1:

ALTERNATIVE EJERFORMER

OPLÆG:

- Nye ejerformer – hvilke økonomiske, juridiske, historiske og kulturelle forhold skal med i regnestykket?
Landbrugsfaglig medarbejder Kirsten Arup, Merkur Andelskasse
- Biodynamisk Samvirke – når fem landbrug bliver en helhed
Landmand Günter Lorenzen, Jersing Demeter I/S
- Folkeaktier i selvejerlandbruget. Hvordan kan modellen se ud, og hvad skal motivere forbrugerne?
Landmand Uffe Bie, Ejstrupholm
- Økologisk Samsø
Formand Bent Degn, Økologisk Samsø

ORDSTYRER: *Erhvervsøkonomisk chef Klaus Kaiser, Videncentret for Landbrug*

E2:

DINE KUNDER VIL KENDE DIG

OPLÆG:

- Se mulighederne som producent og kend dine kunder
Markedskonsulent Helle Bossen, Økologisk Landsforening
- Når direkte salg bliver en livsstil
Møller Niels Foged, Falslevgård Mølle & Gårdbutik
- Når man kan og vil selv
Ægproducent og pakkeriejer Niels Riis, Niels og Grete's økologiske æg

ORDSTYRER: *Landmand Lotte Lei, Næstformand i Økologisk Landsforenings Frugt-, bær- og grøntudvalg*

FOTO: COLOURBOX

E3:

NY TEKNOLOGI OG DENS BETYDNING FOR FREMTIDENS ØKO-MÆLK

OPLÆG:

- Status på kvalitets- og ernæringsmæssige forskelle på øko-mælk og konventionel mælk
Mette Krogh Larsen, Forskningscenter Foulum, Aarhus Universitet
- Betydning af mælken håndtering for mælkekvaliteten bl.a. med seneste nyt fra forskningen inden for opkoncentrering af mælk på gårdene
Lars Wiking, Forskningscenter Foulum, Aarhus Universitet
- En landmands syn på den teknologiske udvikling og om at træffe de rigtige valg i forhold til at producere økologisk mælk af høj værdi og kvalitet
Mælkeproducent Frode Lehmann, selvstændig
- Et mejeris syn på udviklingen i den fremtidige håndtering af den økologiske mælk på gården inden den når mejeriet, med mulige besparelser på transportomkostninger og miljøhensyn for øje
Poul Pedersen, Thise Mejeri

ORDSTYRER: *Økologichef Ole Bloch Engellyst, Videncentret for Landbrug, Økologi*

E4:

BIODYNAMISK DYRKNING SOM PERSONLIG OG FAGLIG INSPIRATIONSKILDE

OPLÆG:

- Biodynamisk dyrkning drejer sig for mig om at arbejde med min bedrift som en levende organisme
Frugtavler Verner Andersen, Bellingehus Frugtplantage
- Det biodynamiske syn på livskræfter inspirerer vores praktiske dyrkning
Landmand Maria Bjerre, Nørregård
- Biodynamiske principper, resultater og marked
Projektleder Klaus Loehr-Petersen, Biodynamisk Forening

ORDSTYRER: *Konsulent Anke Stubsgaard, Videncentret for Landbrug, Økologi*

E5:

SÅDAN HAR DEN ØKOLOGISKE SVINE-PRODUKTION EN FREMTID I DANMARK!

OPLÆG:

- Hvilke udskæringer er interessante for moderne forbrugere?
Kok Mikkel Maarbjerg, Kirk+Maarbjerg
- Hvordan kan danske øko-grise finde vej til køkkenerne – hvad ønsker forbrugerne?
Fødevarerådgiver Henriette Winther Jensen, Økologisk Landsforening

ORDSTYRER: *Landmand Randi Vinfeldt, Formand for Økologisk Landsforenings Svineudvalg*

E6:

FJERPILNINGSNØGLE – FIND SELV ÅRSAG OG LØSNINGER

OPLÆG:

- Fjerpilningsnøglen – hvad er det, og hvordan anvendes den?
Fjerkrækskonsulent Niels Finn Johansen, Videnscentret for Landbrug
- Udvalgt viden fra den forskning, der er gennemført de sidste 50 år
Fjerkræf forsker Jørgen Kjær, Institute for Animal Welfare and Animal Husbandry i Celle, Tyskland
- Økologisk Landsforenings forslag til fjerdragtsbedømmelse og reaktioner i økologikontrollen
Ægproducent Lars Bredahl, Næstformand i Økologisk Landsforenings Æg- og Fjerkræudvalg

ORDSTYRER: *Ægproducent Flemming Haugaard, Formand for Økologisk Landsforenings Æg- og Fjerkræudvalg*

E7:

KOMPOST OG JORDBUNDSFRUGTBARHED

OPLÆG:

- Humusdrift ("Humuswirtschaft") i praksis
Agronom og landmand Henning Knutzen, Ham Ham GmbH
- Kompostering i bioreaktor
Øko-aktivist Heiner Cuhls, Native Power

ORDSTYRER: *Konsulent Martin Bech, Økologisk Landsforening*

E8:

BIOGAS I ØKOLOGISK LANDBRUG

OPLÆG:

- Erfaringer og perspektiver fra danske biogas-øko-projekter
Landskonsulent Erik Fog, Videncentret for Landbrug, Økologi
- Økonomiske strategier for biogas og andre resultater fra EU-projektet Sustainingas
Projektchef Michael Tersbøl, Økologisk Landsforening
- Biogasanlæg med hønsegødning, grønsagsaffald og ensilage – en god business case?
Landmand Axel Månsson, Månsson A/S

ORDSTYRER: *Projektleder Lone Malm, Økologisk Landsforening*

E9:

VEJE TIL ROBUST PRODUKTION AF ØKOLOGISKE ÆBLER I DANMARK

OPLÆG:

- Forebyggende foranstaltninger mod sygdomme og skadedyr i æbler og pærer. Hvad er status og hvor mangler vi viden?
Specialkonsulent Hanne Lindhard Petersen, Gartneri Rådgivningen
- Gamle og nye robuste sorter af æbler og pærer
Hortonom Maren Korsgaard, Økologisk Rådgivning og KU Science
- Overdækning og overbrusning mod æbleskurv
Seniorforsker Marianne G. Bertelsen, Institut for Fødevarer, Aarhus Universitet

ORDSTYRER: *Frugtavler Poul Rytter Larsen, formand for Økologisk Landsforenings Frugt-, Bær- og Grøntudvalg*

E10:

NATURPLEJE I ET SAMARBEJDE MELLEMLANDMÆND OG KOMMUNE

OPLÆG:

- Vores erfaringer med Smartnatur og samarbejdet med lokale lodsejere
Miljøtekniker Bo Levesen, Vejle Kommune, Projektgruppen for naturprojekter
- Mine erfaringer med samarbejde med kommunen om afgræsning – og med at inddrage private "kogræsserlaug"
Landmand Michael Kjerkegaard

ORDSTYRER: *Konsulent Marie-Louise Simonsen, Økologisk Landsforening*

ØKOLOGI & ERHVERV

Landbrugs Avisen

MEDIEPARTNERE

Landbrugsavisen og Økolog & Erhverv er mediepartnere for kongressen, og de sætter ekstra fokus på kongressen og de temaer, som drøftes – både før, under og efter kongressen. Det bliver muligt på kongressen at tage en snak med journalister fra de to medier, hvis man har en god historie.

ØKOLOGI kongres 2013

PLENUM 1, onsdag 10.00–11.00

ØKOLOGISKE FRONTLØBERE – EN GEVINST FOR ET HELT ERHVERV

OPLÆG:

- Innovationskraft og virkelyst i økologien
Formand Per Kølster, Økologisk Landsforening

ORDSTYRER: *Formand Uffe Bie, Økologisektionen, Landbrug & Fødevarer*

PLENUM 2, torsdag 11.00–12.30

ORGANIC FARMING PRODUCING GOODS FOR FARMER, CONSUMER AND SOCIETY

OPLÆG:

- Goods for European farmers and consumers
Director Urs Niggli, Research Institute for Organic Agriculture (FiBL), Switzerland
- Social and environmental benefits from organic farming
Founder and a Senior Consultant Gunnar Rundgren, Grolink, Sweden

ORDSTYRER: *Chairman of the Board Thomas Harttung, Aarstiderne and ICROFS*

PLENUM 3, torsdag 11.00–12.30

STATUS PÅ AFSÆTNING AF ØKOLOGI – NYE VARER PÅ ALLE HYLDER

OPLÆG:

- Status på afsætning af økologi inden for både detail, foodservice og eksport
Markedschef Henrik Hindborg, Økologisk Landsforening
- Coop: Hvor er vi udfordret med økologi i detail, og hvordan kommer vi videre
Ansvarlighedschef Thomas Roland, Coop
- Aktuelle forbrugertreds og anvisning af hvorledes man målretter nye produkter til disse
Fødevarerådgiver Cathrine Esmann, Økologisk Landsforening

ORDSTYRER: *Formand Per Kølster, Økologisk Landsforening*

PLENUM 4, torsdag 15.15–16.00

SUCCES MED ØKOLOGISK LANDBRUG

OPLÆG:

- Kommentarer om de centrale faglige pointer fra kongressen
Formand Uffe Bie, Økologisektionen, Landbrug & Fødevarer
- Kommentarer om de centrale faglige pointer fra kongressen
Formand Per Kølster, Økologisk Landsforening

ORDSTYRER: *Redaktør Irene Brandt, Økologi & Erhverv*

FOTO: JENS TØNNESEN, DANSK LANDBRUGS MEDIER

Udsendt som 2. Sektion af Økologi & Erhverv • Foto, forside: Jens Tønnesen, Dansk Landbrugs Medier; Økologisk Landsforening; Morten Telling; Colourbox • Layout: www.ph7.dk • Tryk: Skive Folkeblad Rotation

VIDENCENTRET FOR LANDBRUG

Landbrug & Fødevarer

Kongressen organiseres af Videncentret for Landbrug, Landbrug & Fødevarer og Økologisk Landsforening. Endvidere deltager Internationalt Center for Forskning i Økologisk Jordbrug og Fødevarer (ICROFS) samt Foreningen for Biodynamisk Jordbrug i tilrettelæggelsen. Den Europæiske Union ved Den Europæiske Fond for Udvikling af Landdistrikter, Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri samt Fonden for økologisk jordbrug har deltaget i finansiering af projektet.